

LONDRA BİLİM MÜZESİ: YILDA 3,3 MİLYON ZİYARETÇİSİ VAR

Bilim ve teknoloji müzeleri, gelişmiş ülkelerde yaygın olduğu halde gelişmekte olan ülkelerde yok denecek kadar azdır. Gelişmekte olan ülkelerde halkın çoğu bilim ve teknolojiye uzaktır. Bunun nedeni, eğitim sistemlerinin ezbere dayalı olmasıdır. Ezbere dayalı eğitim, okuyup anlama isteğini engellediği için yeni fikirlerin üretilip buluşların yapılması zorlaşır. Bilim ve teknoloji müzeleri, bilimin temel prensiplerinin her yaştaki insan tarafından kavranmasına yardımcı olur. Londra'daki Science Museum adlı müze, dünyanın ilk bilim müzesidir. Bu müze 1857'de kuruldu ve dünyanın en eski teknolojik ürünlerini toplayarak büyüdü. Londra Bilim Müzesi'nde; aralarında dünyanın ilk buhar makinesi, ilk buharlı lokomotif ve ilk daktilo gibi antikaların yer aldığı 300 bin obje vardır. Wright kardeşler, dünyanın ilk uçağını bu müzede sergilemişti. Londra Bilim Müzesi, yılda 3,3 milyon ziyaretçisiyle dünyada en fazla ziyaret edilen bilim müzesidir. Müzeyi her yıl, okulların yönlendirdiği 450 bin öğrenci ziyaret etmektedir. Müzenin ziyaretçi öğrenci sayısı İngiltere'deki tüm müzelerden yüksektir. Etkileşimli deney setlerinin yer aldığı ilk bilim merkezimiz olan Feza Gürsey Bilim Merkezi 1993'te ve ilk bilim ve teknoloji müzemiz olan Koç Müzesi 1994'te açıldı. ODTÜ Bilim ve Teknoloji Müzesi ise 2004'te kuruldu. Müzede M.Ö. 9.500'den Cumhuriyet'e kadar geliştirilen teknolojik objelerin replikalarıyla antika makineler, uçaklar ve otomobiller sergilenmektedir. Müze'de bulunan çok sayıdaki etkileşimli deney seti ziyaretçilerin kullanımına açık olup giriş ücretsizdir.

Londra Bilim Müzesi'nde etkileşimli deneylerden sonra geceleleyen çocuklar

Etkileşimli deneyler 1960'larda geliştirildi

ABD ile Rusya arasında 1945'te başlayan Soğuk Savaş, 1949'da Rusların atom bombası yapıp patlatmasıyla hızlandı. Ruslar 1957'de ilk insan yapımı uydu olan Sputnik'i ve 1961'de kozmonot Yuri Gagarin'i uzaya gönderince ABD uzay

yarışında geride kaldı. ABD yönetimi, ülkelerinde halkın bilim ve teknolojiden uzak olduğunu gördü ve uzay yarışında Rusları geçmek için projeler geliştirdi. Bu projelerden birisi, bilimi sevdirmek için bilim müzelerine etkileşimli deney setleri koymaktı. Londra Bilim Müzesi, ABD’deki bu kampanyaya katılan ilk bilim müzelerinden biriydi. ABD yönetimi herkesin etkileşimli deneylere katılabileceği bilim merkezleri de kurdu. Londra Bilim Müzesi topluma bilimi sevdirmek ve bilimsel kavramların anlaşılmasını kolaylaştırmak amacıyla programlar düzenleyerek diğer müzelere örnek oluşturmaktadır. Bu müze, 7-11 yaşındaki öğrenciler için Bilim Geceleri düzenleyerek çocukların ebeveynleri veya öğretmenleriyle birlikte müzede bir gece geçirmelerine olanak sağlamaktadır. Öğrenciler, akşam saatlerinde uyku tulumları ve beslenme çantalarıyla geldikleri müzede üçü gece biri sabah olmak üzere dört bilimsel aktiviteye katılmaktadır. Çocuklar müzede doğum günü partilerini; bilimsel deneyler yaparak, uçak simülatörleri kullanarak ve sanal gerçeklik ortamında uzay yolculuğu yaparak kutlayabilmektedir. Londra Bilim Müzesi; yetişkinler için akşam saatlerinde, etkileşimli deneyler ve kısa bilimsel konferanslar da düzenlemektedir. Kraliçe II. Elizabeth, 2014’te Londra Bilim Müzesi’nin Bilgi Çağı Sergisi’ni açarken tweet atarak sergiyi tanıtmıştı.

Prof. Dr. Ural Akbulut
ODTÜ Kimya Bölümü